

İşverenlerin çalışanlarına yılda 270 saatten fazla mesai yaptırmasının sonuçları

Mahmut Çolak

İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı

25 Kasım 2019

4857 sayılı Kanun ve ikincil mevzuatında; fazla çalışmaya bağlı idari para cezası aşağıdaki nedenlerden dolayı uygulanmaktadır:

- Fazla çalışmalara ilişkin ücreti ödememek.
- İşçiye hak ettiği serbest zamanı 6 ay zarfında kullandırmamak.
- Fazla saatlerde yapılacak çalışmalar için işçinin onayını almamak.

4857 sayılı Kanundaki azami fazla çalışma süresi (yılda 270 saat) bireysel sözleşmelerle veya toplu iş sözleşmeleri ile aşılamaz.

270 saati aşan çalışmalar ve bu fazla çalışma ücretinin ödenmesi hususu, mevzuatta açıkça düzenlenmemiştir. Konu hakkında; Yargıtay 9. H.D.'nin T.15.05.1997 tarih ve E.97/5352, K.97/9317 sayılı kararında özetle; “günde 3 saatten ve 1 yılda 90 iş gününden (yılda 90x3=270 saate ulaşılır.) fazla çalışma yapıldığının kanıtlanması halinde davacı ancak bu fazla kısım için fazla mesai ücreti isteyebilir.” 270 saati aşan fazla çalışma ücretinin, 270 saatlik fazla çalışma ücretinin hesaplanma yöntemi dikkate alınarak yani “her bir saat fazla çalışma için verilecek ücret normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının %50 yükseltilmesi suretiyle” ödenmesi gerekir.

4857 sayılı Kanunun “ücret ile ilgili hükümlere aykırılık” başlıklı 102’nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre; 41’inci maddesinde belirtilen fazla çalışmalara ilişkin ücreti ödemeyen, işçiye hak ettiği serbest zamanı 6 ay zarfında kullandırmayan, fazla saatlerde yapılacak çalışmalar için işçinin onayını almayan işveren veya işveren vekiline, bu durumda olan her işçi için (2019 yılı için) 416,00 TL idari para cezası verilir. Bu ceza İŞÇİ BAŞINA UYGULANACAKTIR.

4857 sayılı Kanunun “işin düzenlenmesine ilişkin hükümlere aykırılık” başlıklı 104’üncü maddesine göre; Bu Kanunun 63’üncü maddesinde ve bu maddede belirtilen yönetmelikte belirlenen çalışma sürelerine aykırı olarak işçilerini çalıştıran işveren veya işveren vekiline (2019

yılı için) 2.292,00 TL idari para cezası verilir. Bu ceza İŞÇİ BAŞINA DEĞİL İŞYERİ DİKKATE ALINARAK TEK SEFERDE UYGULANACAKTIR.

Yeri gelmişken 270 saatten fazla çalışma süresinin toplu iş sözleşmelerine konulup konulamayacağı hususuna da değinecek olursak; 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun "toplu iş sözleşmesi ve çerçeve sözleşmenin içeriği" başlıklı 33'üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasına göre; toplu iş sözleşmeleri ve çerçeve sözleşmeler, Anayasa'ya ve kanunların emredici hükümlerine aykırı düzenlemeler içeremez. Buna göre, toplu iş sözleşmelerine yılda 270 saatten fazla çalışma süresi konulamaz.

Yukarıda yapılan açıklamalarda, 270 saatlik fazla çalışma süresinin aşılmasına Yargıtay sadece ücretlendirme boyutuna hükmetmiştir. Aslında, kanun hükmünün uygulanmaması genel hukuk ilkeleri çerçevesinde değerlendirilmesi gerekir. İş Kanunu boyutunda doğrudan idari para cezası öngörülmemiş ancak 270 saatlik ücretlendirme şeklinde bir ücretlendirme yapılması, serbest zaman olarak kullanılması, işçinin onayının alınmaması ihlal edildiğinde yukarıda yer alan idari para cezalarının uygulanacağı kesindir.

PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın. prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/	Bordro Outsource Operasyon bizde, ekran ve veri sizde. prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/	Ar-Ge, Teknopark, TEKMER Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri. prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/
---	---	---

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez. prozon.net/hesap-makineleri/	Analiz Merkezi Teknopark ve teşvik analizleri. analiz.prozon.net	Yıllık Parametreler SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl. prozon.net/yillik-parametreler/
--	---	---

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi Beyan ve ödeme günleri tek takvimde. prozon.net/mevzuat-takvimi/	Mevzuat Sirkülerleri Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni. prozon.net/sirkuler/#bulten
---	---

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/isverenlerin-calisanlarina-yilda-270-saatten-fazla-mesai-yaptirmasinin-sonuclari/> adresindeki sirkülerden 20.09.2026 23:22 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul ·

+90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net